

Muziekbeleid gemeente Ameland 2014

‘Waar woorden tekort schieten spreekt de muziek’

Hans Christian Anderson

Vastgesteld door burgemeester en wethouders op 8 juli 2014

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding 3

2 Amelander visie op muziekonderwijs 5

3 Beleidskaders gemeente Ameland 6

4 Uitgangspunten muziekonderwijs gemeente Ameland 8

1. Inleiding

Voor u ligt de notitie Muziekbeleid gemeente Ameland.

Sinds de jaren '90 van de vorige eeuw heeft de gemeente Ameland overeenkomsten met stichting Opus3 voor het uitvoeren van muziekonderwijs op Ameland. Het muziekonderwijs in de huidige vorm voldoet niet meer; het is niet efficiënt en weinig effectief. Het aanbod is hoofdzakelijk gericht op koperlessen en op een later moment zijn er in beperkte vorm toetsenlessen bij gekomen. De lessen worden gegeven door lesbevoegde docenten van de muziekschool Opus3 uit Dokkum. Aan deze constructie kleven een aantal nadelige aspecten. Het huidige aanbod is te beperkt en er wordt slechts een klein deel van de kinderen en jongeren bereikt. De lessen worden op vaste momenten gehouden, waardoor het muziekonderwijs weinig flexibel is. Daarnaast wordt een groot deel van het besteedbaar budget gebruikt voor reis- en verblijfskosten.

In het jaarlijkse overleg hebben de besturen van Forza Musica en Canite Tuba, de grootste afnemers van muziek onderwijs op Ameland, aangegeven veel voordeel te zien in een samenwerking met een plaatselijke muziekschool in oprichting. Initiatiefnemer is de dirigent van de beide korpsen. De verwachting is dat het lokale initiatief breder, efficiënter en effectiever van opzet zal zijn. Door gebruik te maken van lokale krachten kan muziekonderwijs flexibeler worden aangeboden, waardoor en minder lessen uitvallen.

Het nieuwe initiatief wordt onder gebracht bij de stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland. Onder de verantwoordelijkheid van deze stichting zal de 'muziekschool Ameland' een bijdrage leveren aan het realiseren van de gemeentelijke doelen. De contracten met de stichting Opus3 zijn inmiddels beëindigd.

Naast de muzieklessen volgens de overeenkomsten, verzorgde Opus3 jaarlijks een aantal lessen algemene muzikale vorming op de Amelander scholen. Deze bijdrage wordt door het onderwijs als zeer waardevol ervaren. Door de verandering van de opzet van het muziekonderwijs dreigt deze bijdrage weg te vallen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat hierdoor negatieve gevolgen ontstaan. In overleg met de Amelander scholen zal de 'muziekschool Ameland' de schoolse muzieklessen versterken en zich richten op het aanbrengen van verbindingen tussen de schoolse muziekles en het naschoolse aanbod. Op deze wijze komen alle Amelander kinderen en jongeren in aanraking met muzikale vorming en wordt gezorgd voor een passend vervolg.

Andere ontwikkelingen

Naast het nieuwe initiatief op Ameland zijn er meerdere ontwikkelingen die een rol spelen, te weten;

- a. **Gemeentelijk budget.**
In 2014 is er voor muziekonderwijs € 15.000 besteedbaar budget, inclusief huisvestingslasten. In 2013 was het besteedbaar budget € 18.000.
- b. **Herijking accommodatie- en subsidiebeleid**
Het subsidie- en accommodatiebeleid van de gemeente Ameland gaat veranderen. Het nieuwe beleid is straks gericht op het realiseren van door de gemeente vastgestelde maatschappelijke doelen. Wil men in aanmerking **komen** voor subsidie dan moet er een bijdrage geleverd worden aan de gemeentelijke maatschappelijke doelen. Doel daarvan is een efficiëntere en effectievere inzet van de accommodaties en schaarsere middelen waarbij de gemeente een groter beroep gaat doen op de eigen kracht. Het accommodatiebeleid is er op gericht om efficiënter gebruik te maken van de bestaande gebouwen. Het is daardoor mogelijk muziekonderwijs dichterbij de burger te brengen dan tot nu toe het geval is geweest.
- c. **Maatschappelijke ontwikkelingen t.a.v. het verenigingsleven.**
Consumenten van muziekonderwijs zijn in deze tijd meer gericht op kortdurende trajecten, zoals workshops en cursussen. Een levenslang lidmaatschap van verenigingen behoort steeds meer tot de verleden tijd. Muziekverenigingen die zich verenigen en zich richten op eigentijdse muziek hebben meer bestaansrecht. Zichtbaarheid speelt hierbij ook een rol.
- d. **Landelijke ontwikkelingen bij muziekeducatie**
Gemeenten verschuiven de subsidie van individueel muziekonderwijs naar muziekeducatie in het basisonderwijs om zo een bredere groep te bereiken. Dit past tevens bij het leggen van de verantwoordelijkheid voor vrijetijdsonderwijs bij de gebruiker cq. de ouders.

2. Amelander visie op muziekonderwijs

"Muziek is fundamenteel onderdeel van onze cultuur. Kinderen die een muziekinstrument leren bespelen, hebben minder moeite met lezen en kunnen beter luisteren in een rumoerige klas. Dat is de conclusie uit een reeks neurologische onderzoeken. Ook toonden onderzoekers een positief verband aan tussen muziekles en de score in algemene niveautoetsen. Muziekonderwijs is integraal onderdeel van cultuur-educatie"(1).

"Bij kinderen is keer op keer via wetenschappelijke onderzoeken bewezen, dat musiceren het intelligentiequotiënt verhoogt. Met name het abstractie vermogen en het analytisch denken worden sterk verbeterd. Door gezamenlijk musiceren wordt ook het groepsgevoel en de discipline versterkt, evenals de sociale en emotionele vaardigheden. Uiteindelijk hebben deze aspecten belangrijke gevolgen voor toekomstige leerprestaties en maatschappelijke en sociale vaardigheden van kinderen"(2).

“Verschillende studies laten zien dat de actieve deelname aan culturele activiteiten in stad, dorp, wijk en buurt leidt tot meer zelfvertrouwen, meer sociale contacten en een groter gevoel van veiligheid en tevredenheid met de woonomgeving. Ook leidt het tot meer vertrouwen in de gemeenschap en in de gemeenschappelijke identiteit” (3).

Amelander visie op muziekonderwijs

Muziek is een fundamenteel deel van onze cultuur en kan een grote rol spelen in de opvoeding van een kind. Muziek maken heeft een positieve uitwerking op de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Muziek leert kinderen op een natuurlijke en evenwichtige manier hun emoties uit te drukken en te communiceren met de omgeving. Muziek helpt het kind motorische, sociale, cognitieve en zintuiglijke vaardigheden op te bouwen. Muziek is een integraal deel van cultuureducatie. De gemeente Ameland steunt daarbij het lokale initiatief in de overtuiging daarmee een goede bijdrage te leveren aan de muzikale vorming van kinderen en jongeren tot 18 jaar én wil volwassenen de mogelijkheid bieden om te profiteren van een breed en aantrekkelijk aanbod in de directe omgeving op Ameland.

1. M. Mieras (2010). Wat muziek doet met kinderhersenen.
2. <http://www.muziekmaaktSlim.nl/Wetenschappelijke-onderzoeken.html>
3. G. Marlet (2010). Muziek in de stad. Het belang van podiumkunsten, musea, festivals en erfgoed voor de stad.

3. Beleidskaders gemeente Ameland

De Kadernota ‘Samen leven, zorg voor elkaar’ is het overkoepelende beleid waar ook muziekonderwijs onder valt. De kadernota spreekt onder andere over een integrale benadering waarbij alle inwoners centraal staan, waarin iedereen kan meedoen, eigen kracht de basis is en verbanden en samenhang tussen de beleidsvelden wordt aangebracht. Door krimpende budgetten zijn gemeenten genoodzaakt om te komen tot een effectieve en efficiëntere aanpak.

Het is wenselijk dat er een toegankelijk cultuuraanbod is, dat voor iedereen in de samenleving aantrekkelijk is. Als onderdeel van dit cultuuraanbod is voor muziekonderwijs een belangrijke rol weggelegd. In de nieuwe opzet wordt gebruik gemaakt van de eigen omgeving en lokale krachten, waardoor het goed in het beleid past om dit initiatief vanuit de gemeente te ondersteunen. Door het muziekonderwijs onder te brengen bij de stichting Sociaal Cultureel Werk Ameland wordt aansluiting gezocht bij een bestaande gesprekspartner van de gemeente en kunnen de bestaande accommodaties efficiënter worden gebruikt.

Muziekonderwijs op Ameland is een belangrijk onderdeel van het sociaal beleid. De gemeentelijke subsidie zal met name op gericht zijn om kinderen en jongeren in aanraking te laten komen met verschillende vormen van muziekonderwijs. Vanuit een groei-model zal het vaste en flexibele aanbod steeds groter worden en waar mogelijk worden verbanden tot stand gebracht met het (basis)onderwijs. Door de initiatieven die, met behulp van de gemeentelijke subsidie, op het gebied van muziekeducatie worden gestart, ontstaan er ook mogelijkheden voor oudere jongeren en volwassenen om deel te nemen aan muzikale vorming.

Participatie

Participatie in cultuur is belangrijk vanuit de bijdrage die het levert aan de sociale cohesie (amateurkunst), de persoonlijke ontwikkeling van de inwoners (amateurkunst en cultuureducatie) en het kweken van het toekomstige kunstpubliek (m.n. cultuureducatie).

De gemeente stelt zich daarbij de volgende doelen:

1. *Bijdragen aan een bruisend en kwalitatief goed amateurkunstleven en een krachtig lokaal sociaal netwerk waar alle inwoners deel van kunnen uitmaken en toegang toe hebben.*
2. *Kinderen en jongeren kansen bieden om zich veelzijdig te ontwikkelen en gebruik te maken van hun talenten.*

3. *Kinderen en jongeren hun weg te laten vinden naar culturele instellingen waardoor een brede kennismaking plaatsvindt.*

Zichtbaarheid

Ameland kan trots zijn op het rijke verenigingsleven en de goed functionerende culturele voorzieningen. Het is dan ook wenselijk dat die optimaal toegankelijk en zichtbaar zijn.

De gemeente stelt zich daarbij de volgende doel:

1. *Optimale zichtbaarheid en toegankelijkheid van culturele voorzieningen en verenigingen en hun aanbod.*
2. *Efficiënt gebruik maken van de bestaande gebouwen voor het geven van lessen en uitvoeringen.*

Financiële kaders muziekeducatie Ameland

Een ander belangrijk fundament voor de hervorming van de muziekeducatie komt voort uit het gegeven dat er minder gemeentelijk budget beschikbaar is. Hierdoor moeten er keuzes gemaakt worden waarbij de volgende uitgangspunten gelden:

- ontwikkelingskansen bieden voor de jeugd
- sociaal contact bevorderen
- deelname door volwassenen aan culturele activiteiten zoveel als mogelijk kostendekkend

4. Uitgangspunten muziekonderwijs Ameland

Gezien de beleids- en financiële kaders, worden onderstaande uitgangspunten het afwegingskader voor muziekonderwijs in de gemeente Ameland.

Inspireren van kinderen/jongeren

- Er wordt ingespeeld op de behoefte van het kind (diversiteit/vraaggericht).
- Subsidie voor muziekeducatie wordt ingezet voor kinderen en jongeren.
- Muziekonderwijs maakt deel uit van de culturele loopbaan van het kind/de jongere, als onderdeel van cultuureducatie.

Vraaggericht werken

- De vraag van de klant wordt belangrijker. Indien mogelijk wordt aansluiting gezocht bij de vraag van klanten.

Toegankelijkheid

Het actief bezig zijn met muziek wordt gestimuleerd doordat:

- Binnenschools muziekonderwijs zich richt op alle kinderen
- Buitenschools muziekonderwijs is laagdrempelig en betaalbaar

Zichtbaarheid en presentatie

- Het muziekonderwijs vindt plaats binnen en buiten schooltijd, is zichtbaar voor ouders en wordt gepresenteerd aan de gemeenschap
- Het maakt deel uit van het onderwijsconcept en is gekoppeld aan kerndoelen van het leergebied "kunstzinnige oriëntatie"
- Het kan worden ingebed in het opleidingsprogramma van muziekverenigingen

Kwaliteit gegarandeerd

- De muzikale opleiding voldoet aan professionele eisen (geldt voor Algemene Muzikale Vorming en voor instrumentale vervolopleidingen)
- Inzet van vrijwilligers gebeurt onder verantwoordelijkheid van een beroepskracht (naschoolse activiteiten op het gebied van muziek hoeven geen geschoolde beroepskrachten te zijn)